

Роль Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у фінансовому оздоровленні банків в Україні

Виконала студентка 5 курсу
Інституту банківських технологій та бізнесу
ДВНЗ “Університету банківської справи”
Воробель Альона Ігорівна

Актуальність дослідження

Фінансова криза

Криза банківської системи

Недовіра населення банкам

Ліквідація банків

Мета роботи

розкриття теоретичних
засад системи гарантування
вкладів фізичних осіб

розроблення пропозицій з
підвищення ефективності
діяльності ФГВФО в
контексті фінансового
оздоровлення банківської
системи

визначення ролі Фонду
гарантування вкладів в
оздоровленні банків

ФГВФО заснований з метою захисту прав та законних інтересів вкладників банків і виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

регулювання
участі банків у
системі
гарантування;

акумулявання
коштів;

виведення
неплатоспромо
жних банків з
ринку шляхом
здійснення
тимчасової
адміністрації
та ліквідації
банків;

виплати
відшкодування
за вкладами;

інвестування
коштів в
державні цінні
папери;

інформування
громадськості
про
функціонування
системи
гарантування
вкладів фізичних
осіб

Функції
ФГВФО

Мережа фінансової безпеки в Україні

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ФГВФО

• Ведення реєстру учасників ФГВФО

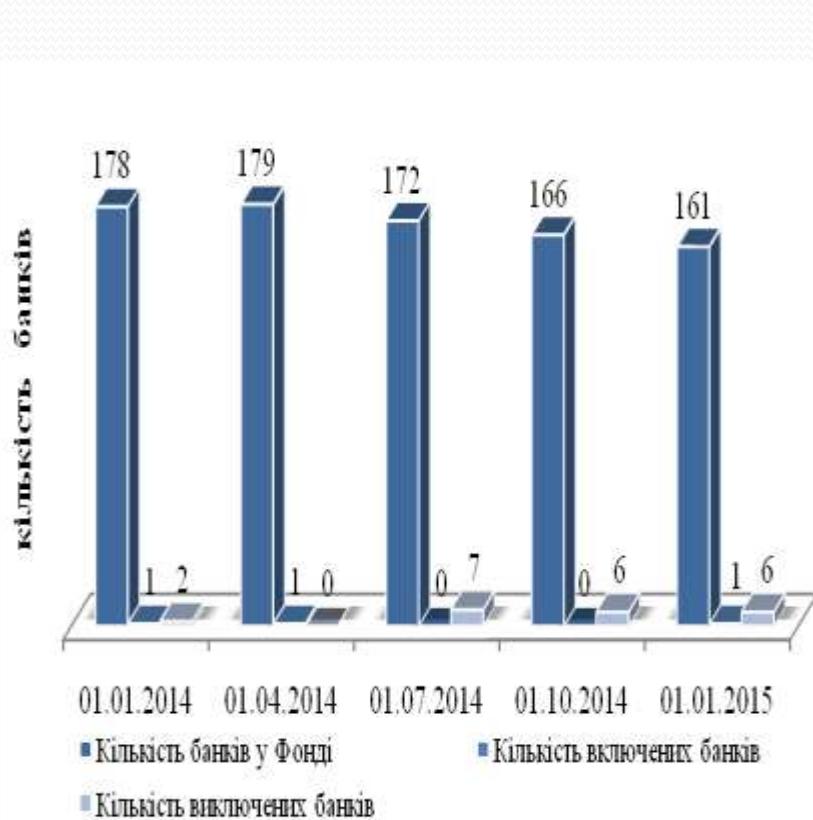

Рис. 2.2. Динаміка реєстрації банків у ФГВФО у 2014 р.

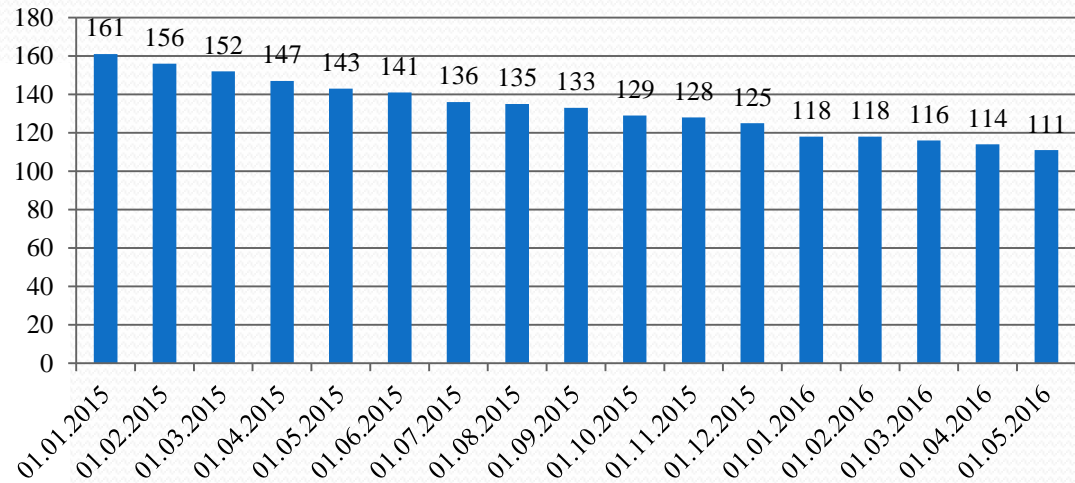

Рис. 2.1. Динаміка кількості учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб протягом 2015-2016 років

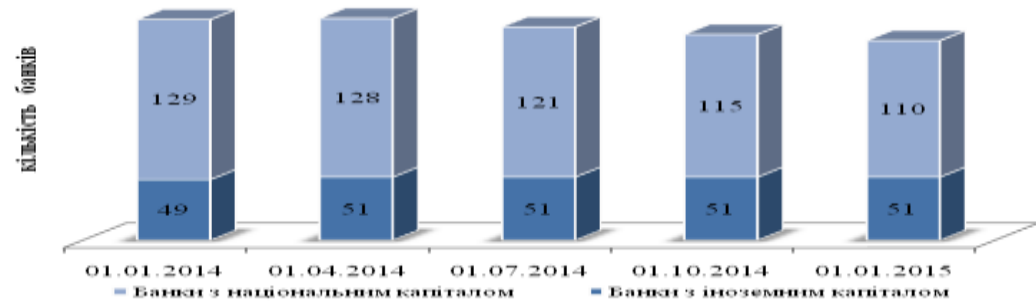

Рис. 2.3 Динаміка банків-учасників ФГВФО з іноземним капіталом у 2014 р.

Здійснення виплат гарантованої суми

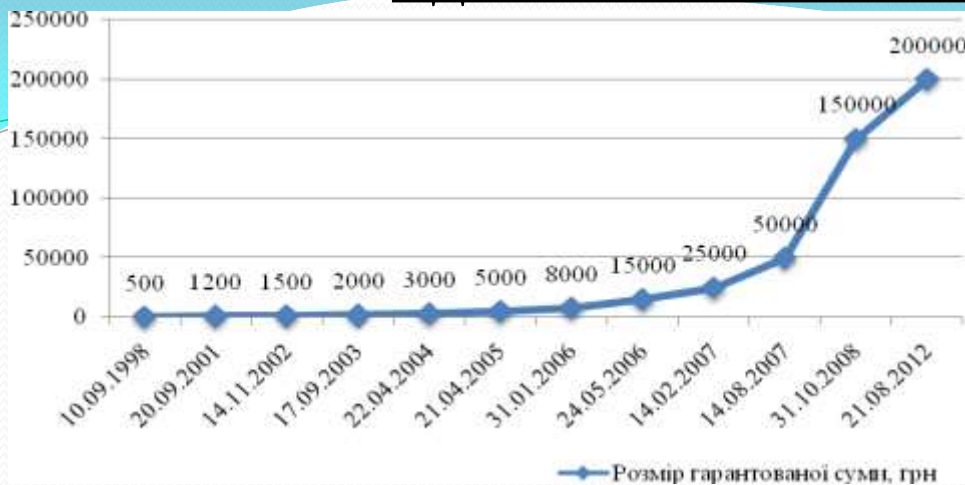

Рис. 2.4. Динаміка зростання розміру гарантованої суми відшкодування коштів за вкладми в Україні

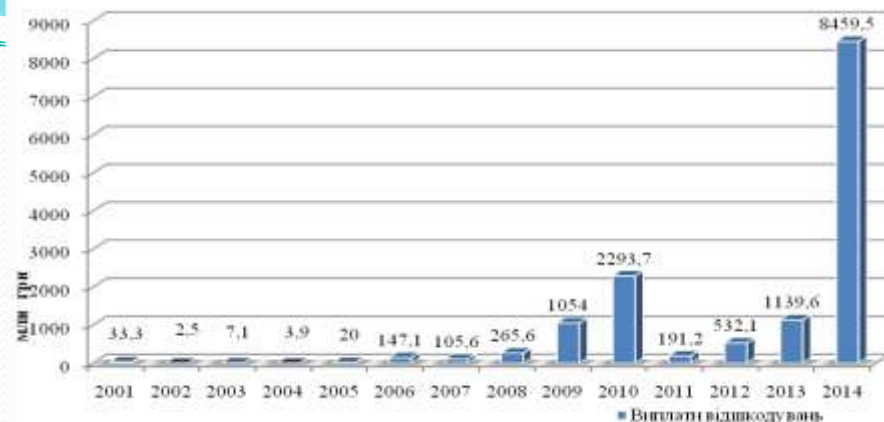

Рис. 2.6. Динаміка виплат ФГВФО гарантованої суми відшкодування вкладникам ліквідованих банків в 2001-2014 рр.

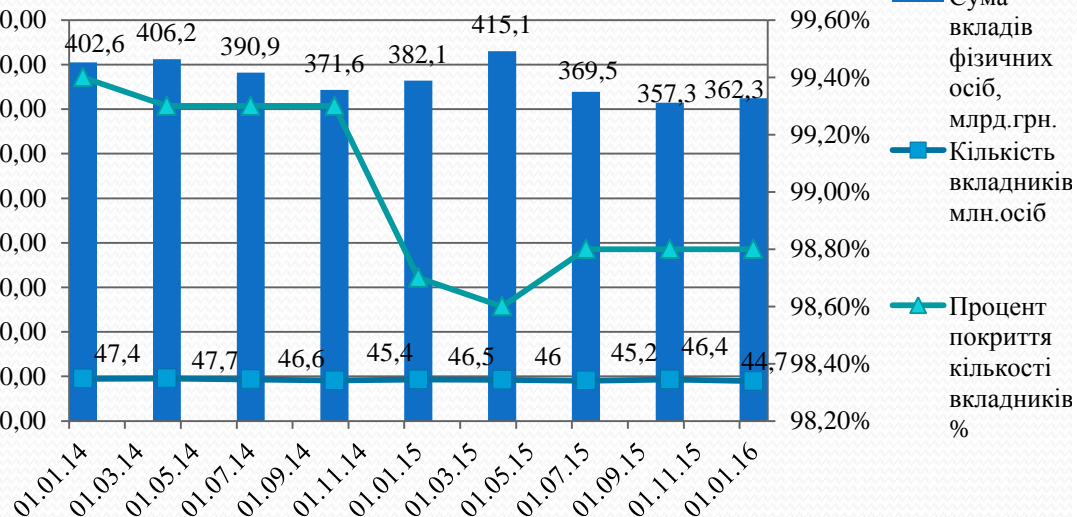

Рис. 2.5 Дані про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у 2014-2015 рр.

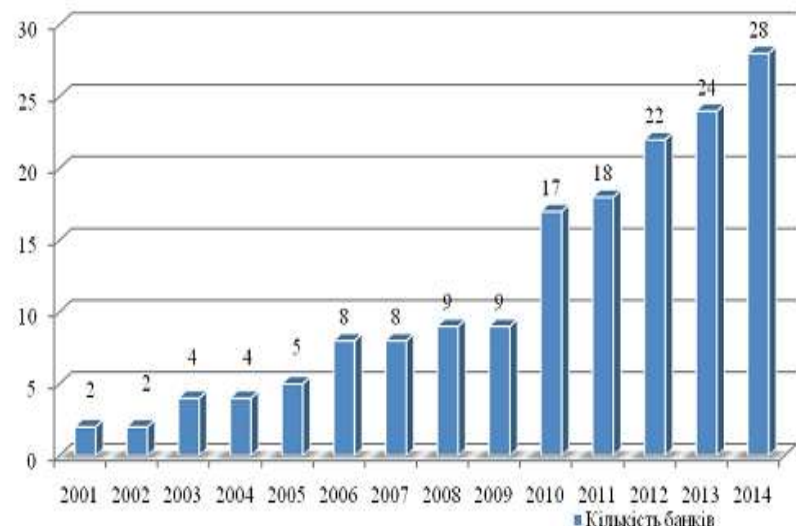

Рис. 2.7. Кількість банків, вкладникам яких ФГВФО здійснив ав виплати у 2001-2014 рр.

Фінансові ресурси та інвестування ФГВФО

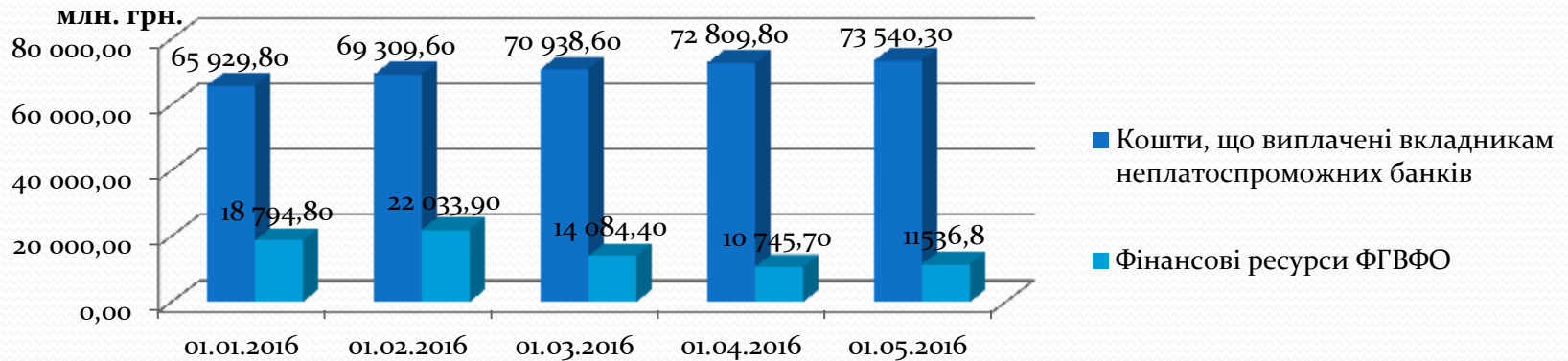

Рис. 2.8. Динаміка виплат вкладникам неплатоспроможних банків та фінансових ресурсів ФГВФО

Обсяги інвестування коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у 2013 – 2014 рр. (млн грн)

Інвестиції ФГВФО	2014 рік	2013 рік
Сума інвестування всього, у тому числі:	1 665,1	4 071,0
Формування статутного капіталу всього, у тому числі:	1,5	0,00
<i>спеціальної установи</i>	0,0	0,0
<i>перехідного банку</i>	1,5	-
Сума інвестування в державні цінні папери, всього в тому числі по видам ОВДП :	1 663,6	4 071,0
<i>короткострокові державні облигації</i>	0,0	301,0
<i>середньострокові державні облигації</i>	1 663,6	3 770,0
<i>довгострокові державні облигації</i>	0,0	0,0

Виведення неплатоспроможних банків з ринку

- Купівля активів та передача зобов'язань діючого банку.
- Купівля активів та передача зобов'язань банку, у якого відкликано банківську ліцензію.
- Продаж банку в цілому.
- Створення перехідного банку.
- Ліквідація банку з прямою виплатою відшкодування за вкладками вкладникам банку.

Bridge- bank

ПАТ “Терра Банк”

“Кристал”

R&A

“Промекономбанк”

“Фідобанк”

“Золоті ворота”

“Стандарт”

Banking resolution

“Астра Банк”

Основні організаційні форми гарантування (страхування) вкладів

американська (органом страхування, наприклад, у США є Федеральна корпорація страхування депозитів, що працює під контролем державних органів, характеризується значним рівнем самоврядування.

Нагляд ФКСД передбачає різні заходи – від моніторингу стану бухгалтерського обліку до контролю за дотриманням федерального законодавства, що встановлює норми кредитування. Корпорація має право на ранніх стадіях фінансових проблем надавати допомогу банку через викуп активів і надання позик для недопущення банкрутства.

німецька (держава безпосередньо не втручається у формування страхових фондів, що належать банкам-членам та керуються відповідними галузевими союзами.

За умови належного фінансування така система страхування вкладів може бути ефективною, однак за відсутності достатнього фінансування необхідне втручання держави).

змішана (система страхування містить елементи обох вказаних систем)

Регуляторна діяльність органів зі страхування депозитів в США та Україні

США

ФКСД бере участь у багатьох регулятивних функціях, таких як:

1. Ревізія платоспроможності.
2. Ревізія діяльності з управління А у довірчій власності.
3. Загальний нагляд за зареєстрованими установами .
4. Виконання законодавства про споживачів.
5. Реалізація законодавства про цінні папери.
6. Нагляд за винонанням антитрестовського закону.
7. Страхування вкладів.

ФКСД має право видавати розпорядження про припинення або призупинення діяльності.

Все це здійснюється у тому разі, якщо було встановлено, що:

1. В даному банку або фінансовій установі існувала небезпечна чи безпідставна практика ведення діяльності, яка могла нанести шкоду клієнтам.
2. Порушувалися закони, правила, інструкції або статут.
3. Порушення будь-яких умов, закріплених в письмовій формі угоди.

УКРАЇНА

Фонд здійснює регулювання діяльності банків шляхом:

- 1) прийняття в межах своїх повноважень нормативно-правових актів, обов'язкових до виконання банками;
- 2) здійснення контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- 3) виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Фонд має право здійснювати перевірку банку щодо контролю за виконанням ним зобов'язань у зв'язку з участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб на предмет:

- 1) достовірності наданої Фонду звітності;
- 2) повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами;
- 3) повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
- 4) дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді;
- 5) дотримання інших вимог закону «Про СГВФО» та нормативно-правових актів Фонду.

З метою вдосконалення вітчизняної системи гарантування вкладів необхідно:

розширити повноваження Фонду через залучення його до врегулювання діяльності банку після визнання НБУ його проблемним;

Основною метою існування системи гарантування вкладів в Україні має бути **запобігання банкрутств**. Тому система захисту депозитів повинна поєднувати в собі власне механізм гарантування вкладів з ефективним банківським наглядом, прозорою системою звітності і налагодженою законодавчою базою.

упровадити диференційований регулярний збір залежно від значення інтегрального показника фінансової стійкості банку;

упровадити диференційовану суму відшкодування вкладів залежно від рівня процентної ставки, за якою було залучено певний депозит;

упровадити нову систему виплат у режимі реального часу із застосуванням інструментів НСМЕП;

учасниками Фонду мають бути не тільки банки, а й усі фінансові установи, що залучають депозитні вклади (наприклад, кредитні спілки).

згідно з принципами, розробленими Міжнародною асоціацією страхування депозитів спільно з Банком міжнародних розрахунків, необхідно поширити страховий захист на вклади фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності та юридичних осіб, які належать до підприємств малого бізнесу

зобов'язати ФГВФО відшкодувати вклади не за фактом банкрутства банку, а за фактом неповернення депозиту;

розширити джерело фінансування Фонду за щорічного відрахування частини прибутку НБУ в розмірі 20%. Решта 80% рівними частинами мали б розподілятися між НБУ й державним бюджетом.

розширити напрями інвестування коштів Фонду через вкладення у зобов'язання урядів США й країн ЄС, а також обмежити рівень його інвестиційних операцій та проводити інвестування лише за наявності тимчасово вільних коштів;

забезпечити створення децентралізованої системи страхування вкладів (створення страхового резерву (пулу) безпосередньо на рівні самого банку. Як правило, у такому випадку резервуванню підлягає визначений відсоток вкладів фізичних осіб, і тут іде мова про індивідуальний принцип страхування, використання якого може призвести до проблеми компенсації вкладів фізичних осіб у разі недостатності резервних коштів).

Висновки :

1) існуюча система нагляду не достатньо досконала і не дозволяє достатньо ефективно захищати інтереси рядових вкладників від дій ненадійних банків та небанківських кредитно-фінансових установ. Українське законодавство по даному питанню недосить врегульоване та відсутність в ньому раціонального розподілу повноважень у сфері банківського регулювання та нагляду.

2) нагальною потребою є забезпечення ефективною системою банківського регулювання та нагляду, а саме за якістю банківських активів;

3) система страхування депозитів неспроможна справлятися з системною кризою, вона має сприяти підвищенню довіри суспільства і забезпечувати захист заощаджень лише за умов стабільної ситуації в країні. У кризових умовах держава має бути гарантом забезпечення стабільної діяльності системи страхування та повинна забезпечити сприятливий інвестиційний клімат.

Дякую за увагу!

